
Patristická konference 2013: Patristická exegeze Písma

J I Ř Í P A V L Í K

Na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy se konala ve čtvrtek 19. a v pátek 20. září 2013 Patristická konference, kterou pořádaly Katolická teologická fakulta (KTF) spolu s Husitskou teologickou fakultou (HTF) ve spolupráci s Patristickou společností ČR. Tématem letošní konference byla Patristická exegeze Písma.

Po úvodním slově děkanů obou pořádajících fakult přednesl Jaroslav Brož v plénu úvodní přednášku. Věnovala se tématu uzdravování v díle Efréma Syrského, který je pojednává v kontextu starověké medicíny a dalších starověkých textů a v souvislosti dějin spásy jako uzdravení duchovních nemocí, jejichž příčinou je hřích. Poté konference pokračovala jednáním ve dvou sekcích. Jedno zasedání ve čtvrtek odpoledne a dvě zasedání v pátek dopoledne. Ve čtvrtek v podvečer proběhla pak výroční valná hromada Patristické společnosti ČR.

Pořadatelé se snažili sdružit do jednotlivých sekcí příspěvky s příbuznou tematikou, avšak téma patristické exegeze je tak široké, že je spíše s podivem, že se to více či méně podařilo alespoň v jedné sekci. V jejím čtvrtěčném zasedání se sdružily příspěvky tak, že převažovaly přednášky věnované různým dílům Řehoře z Nyssy. Po vystoupení Veroniky Černuškové (CMTF UP v Olomouci) s příspěvkem *Modlitba „Otče náš“ u Klementa Alexandrijského* tak následovaly „řehořovské“ přednášky od Lenky Karfikové (FF a ETF UK) na téma *Homilie na Velepíseň Řehoře z Nyssy (filosofické otázky)*, Markéty Bendové (FF UK) s tématem *Mojžiš, příklad ctnosti podle Řehoře z Nyssy* a příspěvek Heleny Panczové (TF TU v Bratislave), *Oslobodenie Izraela z Egypta: Výklad Ex 3–14 v diele Gregora Nysského Život Mojžiša (II 19–129)*. Při prvním pátečním zasedání v této sekci zazněla sada příspěvků věnovaných interpretaci 5. verše Žalmu 18 (19): Petr Chalupa (CMTF UP v Olomouci), *Stan ve slunci (Ž 18,5b–7 LXX)*; Jana Plátová (CMTF UP v Olomouci), *Nejstarší křesťanské výklady Ž 18(19),5c* a Pavel Dudzik (FF MU Brno), *Výklad Žalmu 18,5c u Eusebia z Kaisareie*. Po nich následovala společná diskuse a sekci uzavírala přednáška Gabriely I. Vlkové (CMTF UP v Olomouci), na téma *Iz 6,9–10 v citacích Nového zákona a v komentáři sv. Jeronýma*. V závěrečném pátečním zasedání této sekce se podařilo sestavit blok věnovaný výlučně Augustinovým *Enarrationes in Psalmos*. V něm přednesli své příspěvky David Vopřada (KTF) na téma *Augustinův výklad proklínacích žalmů v Enarrationes in Psalmos*, Marcela Andoková (TF TU v Bratislave) na téma *Židovský národ a dejiny spásy v Augustinových Enarrationes in Psalmos* a Róbert Horka (RKMBF UK v Bratislave) s tématem *Interpretácia mena a činov kráľa Dávida v žalmových nadišoch Augustínovho Komentára k žalmom Enarrationes in Psalmos*.

Druhá sekce neměla tematické uspořádání. Zazněly v ní dva příspěvky o Janu Zlatoústém: *Homilie Jana Zlatoústého na Skutky apoštolů, analýza soudního agónu v 50. homilii* od Jiřího Pavlíka (HTF) a *Vzestup a pád království jako vyjádření ius talionis v 5. homilii Adversus Iudaeos Jana Zlatoústého* od Sylvie Ondrejčkové (KTF). Vladimír Hrabal se ve svém příspěvku *Gramatická interpretace Písma v polemice třetího století* zabýval interpretační metodou v antimonarchiánské polemice Hippolyta Římského, Tertulliana a Novatiana. Tertullianovi se věnoval také Pavel Koronthály (KTF) v příspěvku *Biblická východiska Tertullianova učení o druhém manželství*. Radka Fialová (ETF) v příspěvku *Justin Mučedník a jeho výklad Písma* představila Justinovu interpretaci starozákonních textů v *Dialogu s židem Tryfónem*. Mlada Mikulicová (KTF) hovořila o syrské lidové tradici výkladu prvních kapitol Genese v příspěvku nazvaném *Výhnání z ráje podle Jeskyně pokladů*. Hana Šedinová (KKS FLÚ AV ČR), která se dlouhodoběji věnuje *Physiologu*, přednesla příspěvek *Clamavit perditionem ... (Jer 17,11). Alegorické výklady koroptve ve Physiologu a v dílech raněkřesťanských exegetů*. Dva příspěvky se zabývaly latinskými komentáři k některým listům. Vít Hušek (CMTF UP v Olomouci) v příspěvku *Klasifikace hříchů a možnost se jim vyhnout: Ambrosiaster* vycházel z Ambrosiasterových komentářů k Pavlovým listům. Július Pavelčík (TF JČU) měl příspěvek na téma *Beda Venerabilis – interpret Jakubovho listu*. Poté Haig Utidjian v přednášce *Hudební skladatel jako biblický exegeta: případ ódy Hawun-hawun sv. Řehoře z Nareku* přednesl hypotézu, že óda *Hawun-hawun* je autorovou exegezí liturgických čtení Písma ve svátek Církve. Konferenci uzavíral Jan A. Dus (ETF) s příspěvkem *Pravda v Janově evangeliu a v listech Ignáce Antiochijského*.

Příspěvky přednesené na této Patristické konferenci nebudou publikovány v konferenčním sborníku. Přednášející byli vyzváni, aby je publikovali v odborných časopisech podle vlastního výběru a uvážení.